

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΕΡΓΑΤΩΝ.

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΙΕΡΕΜΙΑΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

431 π.Χ. Οι Λακεδαιμόνιοι εισβάλουν στην Αττική, σημαίνοντας την έναρξη του Πελοποννησιακού Πολέμου.

305. Παραίτεται ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός, γεγονός σπάνιο για τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Τον διαδέχεται ο Κωνσταντίνος ο Χλωρός, πατέρας του Μεγάλου Κωνσταντίνου.

1827. Η Γ' Εθνοσυνέλευση στην Τροιζήνα ψηφίζει το Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος.

1889. Σε ανάμνηση της εξέγερσης του Σικάγου, καθιερώνεται ο εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς.

1924. Αιματηρά επεισόδια μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας σημειώνονται στη μεγάλη συγκέντρωση που διοργανώνει το ΚΚΕ στην πλατεία Θεάτρου, με αποτέλεσμα να σκοτωθεί ένα άτομο και να τραυματιστούν 17. Ο βουλευτής των Φιλελευθέρων Κώστας Ζαβιτσιάνος κάνει λόγο για «ερυθρό κίνδυνο».

1939. Ο Μπάμπαν κάνει το ντεμπούτο του, στο τεύχος 27 του περιοδικού Detective Comics.

1941. Η ταινία Πολίτης Κέιν, στην οποία πρωταγωνιστεί και σκηνοθετεί ο Όρσον Ουέλς, κάνει πρεμιέρα στη Νέα Υόρκη. Ακόμα και σήμερα θεωρείται από πολλούς η κορυφαία ταινία της 7ης τέχνης.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1804. Αλεξέι Κομιάκοφ, ρώσος ποιητής και συνιδρυτής του πνευματικού κινήματος των Σλαβόφιλων. Θεωρούσε τόσο τον καπιταλισμό, όσο και τον σοσιαλισμό, όψεις του ίδιου κακού που προέρχεται από τη Δύση. (Θαν. 3/9/1860)

1811. Ανδρέας Λασκαράτος, ποιητής και σατιρικός συγγραφέας. (Θαν. 23/6/1901) [Αποφθέγματα]

1909. Γιάννης Ρίτσος, ποιητής. (Θαν. 11/11/1990)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1904. Αντονίν Ντβόρζακ, τσέχος συνθέτης. (Συμφωνία αρ. 9 «του Νέου Κόσμου») (Γεν. 8/9/1841)

1907. Γρηγόριος Μαρασλής, εθνικός ευεργέτης.

1976. Αλέκος Παναγούλης, ήρωας της αντίστασης κατά της χούντας των συνταγματάρχων. (Γεν. 2/7/1939)

Εργατική Πρωτομαγιά

Επίσημα γιορτά, με παγκόσμιο χαρακτήρα των ανθρώπων της μισθωτής εργασίας. Με συγκεντρώσεις και πορείες, η εργατική τάξη βρίσκει την ευκαιρία να προβάλει τα κοινωνικά και οικονομικά της επιτεύγματα και να καθορίσει το διεκδικητικό της πλαίσιο για το μέλλον. Η Πρωτομαγιά είναι απεργία και όχι αργία, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα, αλλά και σε πολλές χώρες του κόσμου.

Η Πρωτομαγιά, ως εργατική γιορτή, καθιερώθηκε στις 20 Ιουλίου 1889, κατά τη διάρκεια του ιδρυτικού συνεδρίου της Δεύτερης Διεθνούς (Σοσιαλιστικής Διεθνούς) στο Παρίσι, σε ανάμνηση του ξεσηκωμού των εργατών του Σικάγου την 1η Μαΐου 1886, που διεκδικούσαν το οκτάωρο και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Κατέληξε σε αιματοχυσία λίγες μέρες αργότερα, με την επέμβαση της αστυνομίας και των μπράβων της εργοδοσίας.

Τα εργατικά συνδικάτα των ΗΠΑ αποφάσισαν την έναρξη απεργιακών κινητοποιήσεων την 1η Μαΐου 1886 για το οκτάωρο, ωθούμενα από τις επιτυχημένες διεκδικήσεις των καναδών συντρόφων τους. Την περίοδο εκείνη το κανονιστικό πλαίσιο εργασίας στις ΗΠΑ ήταν σχεδόν ανύπαρκτο και οι εργοδότες μπορούσαν να απασχολούν το προσωπικό τους κατά το δοκούν, ακόμη και τις Κυριακές.

Στην απεργία πήραν μέρος περίπου 350.000 εργάτες σε 1.200 εργοστάσια των ΗΠΑ. Την Πρωτομαγιά του 1886 έγινε στο Σικάγο η πιο μαχητική πορεία, με τη συμμετοχή 90.000 ανθρώπων. Στην κεφαλή της πορείας ήταν ο αναρχοσυνδικαλιστής Άλμπερτ Πάρσονς, η γυναίκα του Λούσι και τα επτά παιδιά τους. Το πρώτο αίμα χύθηκε δύο ημέρες αργότερα έξω από το εργοστάσιο ΜακΚόρμικ στο Σικάγο. Απεργισπαστες προσπάθησαν να διασπάσουν τον απεργιακό κλοιό και ακολούθησε συμπλοκή. Η Αστυνομία και οι μπράβοι της επιχείρησης επενέβησαν δυναμικά. Σκότωσαν τέσσερις απεργούς και τραυμάτισε πολλούς, προκαλώντας οργή στην εργατική τάξη της πόλης.

Την επομένη αποφασίστηκε συλλαλητήριο καταδίκης της αστυνομικής βίας στην Πλατεία Χείμάρκετ, με πρωτοστατούντες τους αναρχικούς. Η συγκέντρωση ήταν πολυπληθής και ειρηνική. Το κακό, όμως, δεν άργησε να γίνει. Οι αστυνομικές δυνάμεις πήραν εντολή να διαλύσουν δια της βίας τη συγκέντρωση και τότε από το πλήθος των απωθούμενων διαδηλωτών ρίφθηκε μια χειροβομβίδα προς το μέρος τους, η οποία εξερράγη, σκοτώνοντας έναν αστυνομικό και τραυματίζοντας δεκάδες. Η αστυνομία άνοιξε πυρ κατά βούληση κατά των συγκεντρωμένων, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τουλάχιστον τέσσερις διαδηλωτές και να τραυματιστεί απροσδιόριστος αριθμός, ενώ έξι αστυνομικοί έχασαν τη ζωή τους από πυρά (φίλια ή των διαδηλωτών παραμένει ανεξασκρίβωτο), ανεβάζοντας τον αριθμό τους σε επτά.

Στη χώρα μας, ο πρώτος εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς έγινε το 1893, στην Αθήνα, με πρωτοβουλία του Κεντρικού Σοσιαλιστικού Συλλόγου του Σταύρου Καλλέργη. Η 1η Μαΐου ήταν Σάββατο και εργάσιμη. Έτσι, επελέγη η Κυριακή 2 Μαΐου, για να έχει η γιορτή μαζι-

κό χαρακτήρα. Σύμφωνα με την εφημερίδα «Σοσιαλιστής», που εξέδιδε ο Καλλέργης, στις 5 το απόγευμα της Κυριακής συγκεντρώθηκαν στο Στάδιο πάνω από 2.000 σοσιαλιστές και εργαζόμενοι. Η «Εφημερίς» τους υπολόγισε μόνο σε 200 και σημείωνε σε άρθρο της: «Οι πλείστοι εξ αυτών ήσαν εργάται, ευπρεπώς κατά το πλείστον ενδεδυμένοι, με ερυθράς κονκάρδας επί της κομβιοδόχης, και πολύ ήσυχοι άνθρωποι. Αυτοί είναι οι πρώτοι σοσιαλισταί εν Ελλάδι, και συνήλθον χθες εις το πρώτον αυτών εν Αθήναις συλλαλητήριο».

Οι συγκεντρωμένοι ενέκριναν ψήφισμα το οποίο είχε ως εξής: «Συνελθόντες σήμερον την 2 Μαΐου, ημέραν Κυριακήν και ώραν 5 μ.μ. εν τω Αρχαίω Σταδίω, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι μέλη του Κεντρικού Σοσιαλιστικού Συλλόγου» και υπό μισθόν πάσχοντες εψηφίσαμεν:

Α) Την Κυριακήν να κλείωσι τα καταστήματα, καθ' όλην την ημέραν, και οι πολίται ν' αναπαύωνται.

Β) Οι εργάται να εργάζωνται 8 ώρας την ημέραν.

Γ) Ν' απονέμηται σύνταξις εις τους εκ της εργασίας παθόντας και καταστάνας ανικάνους προς διατήρησιν εαυτών και της οικογενείας των.

Δ) Το συμβούλιον του «Κεντρικού Σοσιαλιστικού Συλλόγου» να επιδώσῃ το ψήφισμα εις την Βουλήν.»

Το ψήφισμα επεδόθη, τελικά, στον Πρόεδρο της Βουλής την 1η Δεκεμβρίου 1893 από τον Σταύρο Καλλέργη. Ο πρωτοπόρος σοσιαλιστής ανήλθε στη συνέχεια στο δημοσιογραφικό θεωρείο και περίμενε με ανυπομονησία από τον Πρόεδρο της Βουλής να το εκφωνήσει. Αυτός κωλυσιεργούσε και «σχολείοις εις την ανάγνωσιν ετέρων αναφορών προερχομένων εκ διαφόρων προσώπων και πραγματευομένων κατά το μάλλον και ήπιον περί ανέμων και υδάτων», όπως έγραψε στον «Σοσιαλιστή». Ο Καλλέργης διαμαρτυρήθηκε μεγαλοφώνως και με εντολή του Προέδρου συνελήφθη για διατάραξη της συνεδρίασης. Οι στρατιώτες της φρουράς, αφού τον κτύπησαν με τα κοντάκια των όπλων τους, τον μετέφεραν στο αστυνομικό τμήμα, όπου παρέμεινε επί διήμερο. Στις 9 Δεκεμβρίου 1983 δικάστηκε και καταδικάστηκε σε φυλάκιση 10 ημερών, τις οποίες εξέτισε στις φυλακές του Παλαιού Στρατώνα. Με τον πεripeteϊώδη αυτό τρόπο έληξε και τυπικά ο πρώτος εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς στην Ελλάδα.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

Οι κορόνες και η ουσία

Του ΚΩΣΤΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Για το φαινόμενο του μυστηριώδους ελληνικού συνδικαλισμού έχουν γραφτεί πολλά. Μα πάρα πολλά. Αλλωστε είναι το αγαπημένο θέμα όλων όσοι λειτουργούν εντός του πολιτικού συστήματος και διακατέχονται από το σύνδρομο του άσπρου - μαύρου στην αναζήτηση των αιτιών της κατακύλας.

«Οι συνδικαλιστές έχουν καταστρέψει την Ελλάδα», λένε και εννοούν, βεβαίως, το κομμάτι τους εκείνο που ως Δούρειος Ίππος συνένωνε με τον πιο σκοτεινό και αδιαφανή τρόπο τις απαιτήσεις των εργαζομένων και τις εφαρμογές των πολιτικών επιλογών εις βάρος ανθρώπων που ουδέποτε είχαν παραβρεθεί σε κομματικές συνελεύσεις και άλλες παρόμοιες διαδικασίες. Η λέξη-κλειδί γι' αυτή τη συνταγή ήταν «προνόμια».

Και η άλλη πλευρά: «Φυσικά και δεν συμφέρει το σύστημα να έχει απέναντί του ένα υγιές συνδικαλιστικό κίνημα». Όμως, μπρο-

στά στις δύο προηγούμενες απλουστευτικές προσεγγίσεις, το φαινόμενο Νίκος Φωτόπουλος, του «κομαντάντε» της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει αντικείμενο μελέτης σε κάποια ανώτατη σχολή πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών επιστημών. Γιατί και οι τρεις αυτές επιστήμες χρειάζονται να συνεργαστούν για να αναλύσουν το φαινόμενο.

Από το 1999 μέχρι και το 2010 η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ ενισχύθηκε - χρηματοδοτήθηκε με 14 εκατ. ευρώ, από την ίδια την εταιρεία.

Η έρευνα του γενικού επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης έδειξε ότι η διαχείριση αυτών των κονδυλίων προς τον Οργανισμό Κοινωνικών Δραστηριοτήτων της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ ήταν ιδιαίτερως προβληματική. Εξ ου και η παραπομπή σε δύο εισαγγελείς και η συνακόλουθη έρευνα του ΣΔΟΕ. Ταξίδια, αεροπορικά εισιτήρια, ξενοδοχεία αστέρων

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

δυσανάλογα των συνδικαλιστικών ρόλων. Εικονικά τιμολόγια, υπερτιμολογήσεις και διάφορα άλλα.

Ο ίδιος ο κ. Φωτόπουλος αρνείται τις κατηγορίες και μάλιστα είχε δηλώσει ότι αν η έρευνα φέρει στο φως στοιχεία για προσωπικά του χρήματα, όχι απλώς θα παραιτηθεί, αλλά θα αυτοκτονήσει. Αφέθηκε ελεύθερος με καταβολή 60.000 ευρώ, ενώ καταγγέλλει ότι η δίωξή του είναι πολιτική, καθώς «χαλάμε τις βρομοδουλειές αυτών που δραστηριοποιούνται στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» («Κ.Ε.», 28.4.2013). Ουδείς εμφανής λόγος υπάρχει για να μην πιστέψει η κοινή γνώμη τον κ. Φωτόπουλο. Αλλά το θέμα της δικαστικής διερεύνησης δεν είναι η προσωπική του περιουσία. Και ούτε πρέπει να είναι, αν αυτή φυσικά κινείται στα κοινώς αποδεκτά όρια αποδοχών της πολυετούς εργασίας κάποιου ανθρώπου. Είναι η

διαχείριση αυτών των κονδυλίων, όχι κατ' ανάγκην από τον ίδιο, αλλά από το συγκεκριμένο υποσύστημα του συνολικότερου συστήματος στο οποίο συμμετείχε.

Και εδώ βρίσκεται η πραγματική -όχι η τηλεοπτική- ουσία της διερεύνησης. Αν οι κορόνες ότι πίσω από αυτήν βρίσκονται «συμφέροντα που ορέγονται τη δημόσια περιουσία του ελληνικού λαού» οδηγήσουν σε άλλες κορόνες που θα ορέγονται με νύχια και με δόντια τη διατήρηση του ίδιου συστήματος διαχείρισης αλλά με άλλους διαχειριστές, γιατί απλώς οι «παλαιότεροι δεν το έκαναν καλά», τότε επικρατέστερη και ορθότερη προσέγγιση θα είναι αυτή του «άλλαξε ο Μανωλιός». Μια τρύπα στο νερό, δηλαδή. Που και αυτό δημόσιο αγαθό είναι, σαν το ηλεκτρικό, και τώρα τελευταία όλο και πληθαίνουν επικίνδυνα οι ορέξεις... Μεγάλη θα 'ναι κι αυτή η ΕΒδομάδα...